

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
CARLES FLO, director general
BERTA CASTELLET, directora de màrqueting i subscripcions
IVAN GRAU, director financer
ORIEL GALLISSÀ, director comercial
JOAN SERRA, director de producció
PATRÍCIA TARRIDA, cap de distribució
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

UNA IDEA MINVADA DEL PAÍS
I DE LA SEVA LITERATURA

D. Sam Abrams

Poeta, assagista i traductor

EN SÍNTESI

A collibè

Muntanyes ignorades

Al cap de poc temps de ser en aquest país, Antoni Català, el pare de la família que m'acollia, va voler que copsés la riquesa geogràfica de Catalunya i em va explicar que el paisatge del seu país era una síntesi de tot el que oferia el món del Mediterrani, des d'aquí fins a Grècia. Fa uns mesos, vaig trobar un comentari gairebé idèntic rellegint una entrevista amb Artur Bladé i Desumvila. Davant la pregunta "Com és el paisatge de Benissanet?", Bladé va contestar: "Aquesta comarca és un resum de tots els paisatges de Catalunya". La deducció cau pel seu propi pes: si la Ribera de l'Ebre és una síntesi de Catalunya i Catalunya és una síntesi del Mediterrani...

SI AMPLIEM EL MARC FÍSIC PER INCLOURE tot el territori lingüístic amb la Catalunya Nord, Andorra, les Illes Balears, Sardenya, el País Valencià i la Franja de Ponent, aleshores l'afirmació que Catalunya és la síntesi del Mediterrani té encara més sentit i més contundència. A més, aquesta riquesa ha estat documentada cartogràficament amb tots els mapes i atles que vulguin, i també ha estat fixada a nivell literari per un autèntic exèrcit de poetes, narradors, prosistes i memorialistes, sobretot al llarg del segle XX. En definitiva, la tasca en paral·lel de topògrafs científics i de topògrafs literaris ajuda a determinar i fixar l'existència i la identitat d'un país. Dit a l'inrevés, un país és pràcticament inexistent si no disposa de mapes i de literatura topogràfica.

PER AIXÒ MATEIX SAP TANT DE GREU QUAN ET CAU a les mans un llibre com *Paisatges. La mirada dels escriptors*, una antologia triada per l'escriptor Toni Sala, editada per Edicions 62 i finançada i repartida gratuïtament pels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. Sap greu haver de constatar la idea minvada que l'antòleg té del seu país i de la seva literatura.

PER EXEMPLE, PEL SENYOR SALA senzillament no existeix el País Valencià. Dels 26 textos triats en vers i en prosa, i dels 26 autors representats no n'hi ha ni un de valencià. I a banda d'ignorar una plèiade d'escriptors de primera magnitud que s'han dedicat a fixar la realitat física del seu país, des de don Teodor Llorente fins als nostres dies, aquest gest també vol dir passar de l'esforç més important que s'ha fet a l'entorn de la topografia literària dels darrers anys. Em refereixo a la magnífica exposició, *Jocs Florals a Cavallès. Art, natura i poesia*, que es va fer gràcies a la Universitat de València l'any 2007, comissariada per Maria José Carrau i Martí Domínguez, per commemorar la publicació de *l'opus magnum* del gran naturalista. Al catàleg, bellament editat, hi ha recollits una cinquantena de poemes que retraten el País Valencià de dalt a baix! Alegrement, Sala ha prescindit de gent de la talla de Joan Fuster, Josep Piera, Vicent Alonso, Joan Navarro, Teresa Pasqual, Vicent Berenguer, Anna Montero, Isidre Martínez, Maria Josep Escrivà i Ramon Ramon! I tampoc no hi ha ni rastre de la mostra més espectacular de la topografia literària moderna: els tres monumentals volums del *Mural del País Valencià*, del gran poeta Vicent Andrés Estellés.

CARME PERIS

“La tasca en paral·lel de topògrafs científics i de topògrafs literaris ajuda a determinar i fixar l'existència i la identitat d'un país”

DE LES ILLES BALEARS, ÉS CLAR!, només existeix Mallorca, segons el nostre antòleg. No existeix Eivissa, cantada en prosa i en vers per Marià Vil·langómez, Josep Mari, Jean Serra i Bartomeu Ribes. Tampoc existeixen Menorca i els seus topògrafs literaris per excel·lència, Margarit Ballester i Ponç Pons.

A LLEIDA TAMBÉ LI HA TOCAT EL REBRE! Es veu que tothom menys el senyor Sala sap que a la capital del Segrià hi ha un grup d'escriptors de gran centralitat literària: Jordi Pàmies, Pere Rovira, Xavier Macià, Txema Martínez Inglés, Pere Pena, Jaume Pont, etc. Per una altra banda, dol moltíssim comprovar l'exclusió

d'autèntics mestres de la topografia com Antoni Rovira i Virgili, Tomàs Garcés, Joan Teixidor, Artur Bladé i Desumvila, Lluís Solà i Patrick Gifreu.

EN FI, TONI SALA ENS VOL VENDRE UN PAÍS MINVAT, una literatura minvada i un cànon falsejat, això sí, on hi ha un espai de luxe reservat per als seus ídols i per als seus amiguets de colla. En aquest cas, queda clar que l'encàrrec editorial superava de molt els coneixements i el talent de l'antòleg. Les editorials catalanes tenen un greu problema quan fitxen un "autor de la casa" que no té prou recursos intel·lectuals i artístics per assumir el repte creatiu que significa la professionalització. Ara bé, el públic lector i les institucions públiques no tenim cap culpa que una editorial del sector privat no sàpiga com donar feina a un autor seu que voluntàriament han triat. Insistent-hi les institucions públiques no han de servir per solucionar problemes interns d'empreses editorials. Tenen altra feina.

JACINT VERDAGUER CANTAVA les Muntanyes regalades. A la seva crònica en prosa Miquel Desclot ens parla de *Muntanyes relegades*. I Toni Sala, amb la seva visió encongada i perniciososa, ens ofereix l'espectacle de les *Muntanyes ignorades*. Les terres de parla catalana no es mereixen que autors seus pensin tan en petit i tan interessadament.

Marçal Sintès

A ERC les municipals no li han anat bé. Ha baixat en vots, però també en percentatge, cosa que vol dir que no es pot posar l'abstenció com a excusa. Igualment, val la pena recordar que ERC va presentar 200 i escaig de llistes més que el 2003, fet que contribueix a emmascarar la davallada. Com es recordarà, els republicans ja van experimentar una forta patcada en les últimes eleccions catalanes. D'altra banda, el balanç no resulta tampoc positiu quant als objectius que ERC ha al·legat públicament per justificar la "decisió estratègica" de governar a la Generalitat amb el PSC i Iniciativa. Així, ni creix a l'àrea de Barcelona ni està aconseguint arrossegar les bases del PSC cap a posicions més catalanistes. Davant l'atzucac en què es troba, la cúpula d'ERC hauria de fer una reflexió a fons i plantejar-se sincerament si no s'ha equivocat. Al meu entendre, fins que els republicans no assumeixin que CiU no s'efondrarà no començaran a adoptar decisions encertades. L'alternativa còmoda és, no obstant, continuar estrenyent l'aliança amb el PSC, el qual, per exemple, pretén estendre els tripartits en el territori per tal d'intentar asfixiar CiU d'una vegada per sempre. Sembla que a ERC hi ha qui està disposat a continuar fent cas dels socialistes, els quals, gràcies a anar a collibè dels republicans, cada vegada ostenten més poder amb menys vots. Aquest camí mena, al meu parer, a un esquema –ideal per al PSC, nefast per als republicans– com el que s'ha configurat a la ciutat de Barcelona, que bé podria ser un avís del que en el futur li pot succeir a ERC a nivell nacional.

m.sintes@hotmail.com